

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XCVIII. Personæ quæ possunt & non possunt hæredes institui.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

superflua, ex bonis illis, in causas pias expendere, quam in vita; sive interim obligatio ista sit iustitiæ (uti existimamus cum melioribus Doctoribus, & Antiquis ferè omnibus, qui negant Clericos superfluum illorum esse dominos, vel affirmant non habere dominium eorum absolutum, sed vinculum, instar fidei-commisii) sive sit charitatis tantum: cum etiam sola charitatis obligatio, in materia gravi, sufficiat ad æternam damnationem contrafacientium. Viderint proinde quò ituri sint Clerici, qui mox ad tribunal Christi rapiendi, nihil de salute sua solliciti, totum quod habent, divitibus consanguineis suis, nihil pauperibus (sui immemores) relinquunt: tanta in ipsis est hujus sæculi fasciatio, tanta in ipsos potestas principis hujus mundi, corda ipsorum excæcantis.

985 Siqua proinde certis in locis Clericorum consuetudo sit de bonis illis testandi ad causas profanas, pro corruptela haud dubiè habenda est, non pro consuetudine legitima, etiam si dispositio testamentaria, conformiter ad eam facta, in foro externo eo titulo impugnari non possit: non enim ideò coram Deo licita, ut à simili videre est in collatione beneficii, præcipuè Curati, facta minus digno, digniori prætermisso. Quæ licet certissimè illicita sit, impugnari non potest in foro externo. Non omne ergo quod toleratur in foro fori, toleratur & permittitur in foro poli, sive coram Deo.

986 Propterea in Synodo Diecefana Antuerpiensi, sub Francisco Sonnio anno 1576. tit. de testam. c. 3. monentur omnes Clerici, *ne in testamentis suis faciendis nimium tribuant carni & sanguini; sed meminerint, ea que necessitatibus suis supersunt ex fructibus suorum beneficiorum, esse verè pauperum & Ecclesiæ, ac de jure ex omnibus beneficiis eos tantum posse capere stipendia vite sue: cum non habeantur ut proprietarii, sed tantum ut usuarii, &c.*

987 Errant igitur, qui putant, canones, quibus Clericis interdictum est de bonis ecclesiasticis in usus profanos, vel ad ditandos parentes infumere, ob contrariam consuetudinem amplius non obligare. *Abfit ut non obligent, ait Christianus Lupus to. 1. Schol. in canones pag. 484. Nemo (sub falso illo prætextu) se seducat: Deus non irridetur.* Olim, cum Clericis intestatis in femissem ex consuetudine succederent Flandriæ Comites, & Robertus Frisus super hoc correptus fuisset ab Urbano II. ipsi scribente: *Scire debes, Creatorum tuum dixisse: Ego sum veritas; non autem usus vel consuetudo.* Robertus Comes isti prætenso juri renuntiavit; testeque Lessio in opere posthumo, verbo *testamentum* casu 8. n. 21. *hac in re Doctores Lovanienses dant aliis bonum exemplum; qui, etsi pleraque sua bona labore & industria sibi comparaverint, tamen, quia simul aliquod beneficium ecclesiasticum habuerunt, ferè omnia relinquunt ad pias causas, pro salute ani-*

ma sua, & bono Ecclesiæ; & parùm relinquunt suis consanguineis, etsi tenuibus.

CAPUT XCVIII.

Persona que possunt & non possunt hæredes institui.

Generaliter possunt omnes domini capaces, quibus id jure non est interdictum. L. 2. Instit. tit. 14. de hæredibus instituendis.

Non possunt verò spurii, sive nati ex adulterio, vel parentibus inter quos matrimonium esse non poterat. L. licet Cod. de naturalibus liberis, ibi: *Qui ex damnato sunt coitu, omni prorsus beneficio secluduntur, tametsi parentes in conscientia teneantur ipsis alimenta largiri, prout Clemens III. cap. cum haberet de eo qui duxit in matrim. quam poll. per adult. declarat, dicens: Sollicitudinem tuam in intererit, ut neque liberis suis, secundum quod eis suppetur facultates, necessaria subministrat. Eò quòd utique necare videtur, qui alimenta denegat. L. necare de liberis agnoscendis.*

Si testator tertium aliquem instituisse hæredem, hæc lege, ut hæreditatem spurio testatoris redderet, & hæreditas excederet summam necessariam ad alimenta ipsius, eam ipsi reddere in conscientia non possit, sed legitimis hæredibus, nec spurio ipse in conscientia retinere possit bona sibi à patre data contra leges. Quia pater non potuit illa dare juxta leges illas; quæ cum justæ sint, obligant in conscientia, juxta S. Thomam 1. 2. q. 96. a. 4. nec potuit testari ut supra: quia certum est quòd *is committit in legem, qui legis verba complectens contra legis naturam voluntatem.* Regulâ 88. juris in sexto.

De quibuscumque illegitimis regula generalis est in Belgio & Gallia, quòd propinquis suis succedere non possint, ne quidem patri & matri, nec ipsis succedent propinquis ipsorum, sed fiscus. Stockmansius decif. 67. dumque legitimantur à Principe, nullum aliud ex hoc beneficium consequuntur, quam quòd parentum testamento hæredes possint institui, non, ut præteriti, querelam inofficiosi testamenti facere, nec legitimam, seu illius supplementum petere, vel patri naturali ab intestato succedere. Atque ita judicatum refert decif. 68.

Religiosi solemniter professi, in Gallia & 991 Belgio non succedunt parentibus ab intestato, quoad ulla bona. Extat enim Constitutio Caroli V. de 21. Februarii 1528. quæ statuit, ut nulli Religiosi professi, neque ulla Monasteria, vel Claustra pro iis se poterunt dicere hæredes in aliqua domo mortuaria, neque titulo successionis habere, aut apprehendere ulla bona. Refert nihilominus Stockmans decif. 4. aliquoties judicatum à Supremo Brabanticæ Consilio, istam Caroli

V. Constitutionem non prohibere successio-
nem ex testamento.

992 Sed rarissimum quod filiis Religiosis pa-
rentes aliquid testamento relinquunt; imò
dum illos Deo ac religioni offerunt, ut plu-
rimùm id faciunt quod Salvianus lib. 3. ad
Eccles. vehementer reprehendit, dicens:
*Quis à parentibus filii offeruntur Deo, omni-
bus filii postponuntur; indigni judicantur hære-
ditate, qui digni fuerant consecratione; ac per
hoc unà tantum re parentibus utiles sunt, quia
coeperint Deo esse pretiosi. Ex quo intelligi po-
test, quod nullus pene apud homines vilior sit,
quam Deus.*

CAPUT XCIX.

Testamenti executio.

993 **U**ltima voluntas defuncti modis omnibus
servari debet. D. Gregorius relatus 13.
q. 2. hæres proinde institutus hæreditatem
adire tenetur tempore per leges, vel loco-
rum consuetudinem, vel per Judicem consti-
tuto. Minimum spatium, quod moribus no-
stris concedi solet, est centum dierum; sum-
mum, novem mensium. Medium temporis
in Judicio est arbitrio. Gudelinus Jur. No-
viss. lib. 2. c. 10. n. 10. Tempus istud con-
ceditur, ut hæredes interea deliberent, vel-
int-ne hæreditatem suscipere, an repudia-
re: eò quod hominum facultates plerùmque
fallant, spes hominum confundant, & de-
bita vires hæreditatis excedant.

994 Hinc periculo remedium legibus conce-
ditur, beneficium scilicet inventarii, quo id
consequitur hæres. 1.º quod ultra hæredita-
tis vires conveniri non possit. 2.º quod
detrahere possit falcidiam, (id est quartam
bonorum partem, quæ ipsi manere debeat
salva, si hæreditas ultra eam gravata sit lega-
tis) sicut & trebellianicam, id est eandem
quartam partem, si gravata sit fidei-commis-
sis. Tam istius quam illius usus in Belgio &
Gallia esse tradit Stockmansius Decis. 38. &
39. Eam tamen legatis piis detrahendam
non esse tradunt Authores communiter, jux-
ta Authent. *similiter* Cod. ad leg. falcid.
3.º beneficio inventarii hæres habet jus an-
te omnia deducendi expensas funeris, & ip-
siusmet inventarii, quodque de ordine credi-
torum esse non debeat sollicitus, &c.

995 Circa hoc tamen, Edictum perpetuum
anni 1611. statuit 1.º ut hoc beneficium
ab ipso Principe obtineri debeat intra tri-
mestrem ab obitu testatoris. 2.º ut inventa-
rium perficiatur intra 40. dies ab impetra-
tis litteris. 3.º ut detur cautio super mobi-
lia inventa. 4.º ut postea infra 70. dies ob-
tineatur actio citatoria, quæ creditores om-
nes citentur, suas præensiones & actiones
prolaturi & probaturi; intra sex menses,
si in patria; infra annum, si extra de-
gant. 5.º factâ proclamatione, mobilia vendan-
tur, eorumque pretium mox creditoribus
distribuat; datâ cautione, quod illud re-
stituent, si necesse fuerit. 6.º elapso anno;
hæres declarare debet, an velit testamento
sub inventarii beneficio stare. Si affirmet,
immobilia distrahuntur, nisi videantur debi-
tis sufficientia, vel eorum æstimationem hæ-
res fieri desideraret.

Si testamenti executor nullus à testatore
esset relictus, executio ad hæredes devolve-
retur, vel executor à Magistratu designandus
esset, juxta varias locorum consuetudines.
Quoad legata tamen pia, ad captivorum re-
demptionem, & pauperum elemosynas re-
licta, executio pertinet ad Episcopum.
Authent. *licet testator* Cod. de Episc. & Cler.
Et ideo Synodus Cameracensis anni 1586.
statuit ut *executores testamentorum ad pias cau-
sas à Parochis moneantur, & si post annum negli-
gentes sint, ab ipsis deferantur ad Episcopum, à
quo compellantur, juxta Concilium Tridenti-
num sess. 22. c. 8. & 9.* Sunt & varii alii ca-
nones, qui pias fundationes Episcopis sub-
jiciunt: quibus conforme est Edictum anni
1608. de 3. Augusti. Unde ne iis quidem
in locis, in quibus regimen Nosocomiorum,
Hospitalium, & Xenodochiorum Magistratu
attribuitur, ideo exclusus censetur Episcopus,
ut rectè Anselmo Tribon. c. 36.

Enim-verò si *ultima voluntas defuncti mo-
dis omnibus servari debet*, ut supra dictum est,
maximè quoad legata pia, à defuncto relicta
in honorem Dei, salutemque animæ suæ. Et
ideo ne per Episcopum quidem in alios usus,
quàm à testatore declaratos, mutari possunt,
si testatoris voluntas commodè adimpleri pos-
sit. Tridentinum namque loco citato cap. 6.
declarat, commutationes ultimarum volun-
tatum non nisi justa & necessaria de causa fieri
posse. Talis nihilominus causa ex incidenti
subinde præsumi potest, dum tale incidens
occurrit, ob quod rationabiliter præsumi po-
test, testatorem ipsum id probatum iri, si ta-
lis ipsi usus occurrisset; tametsi de facili hoc
præsumendum non sit.

Advertant hic Parochi, & alii animarum
Directores, suadendum testatori, ut si com-
modè possit, potius in vita donet pauperibus,
quæ ipsis donare vult, quàm post mortem:
cum id longè majoris sit meriti, magis etiam
satisfactorium, dum in morte solum datur,
quod amplius retineri non potest; proinde
non tam voluntariè, quàm velut ex quadam
necessitate. Unde Eccli. 14. scriptum est:
*Ante obitum benefac amico tuo, & secundum vi-
restuas exporrigens da pauperi.*

Suadendum quoque, ut testamentum fiat
initio morbi, nisi prius factum fuerit: quia
non leviter errant, qui de eo non cogitant,
nisi dum, ingravescente morbo, à cognatis,
vel amicis ad id quodammodò compellun-
tur; quo etiam tempore non eâ pruden-
tiâ de rebus suis disponunt, sicut ante
morbum, vel ipsius initio, ut rectè Bellar-
minus.